

Tihomir Stevanović

BALKANSKI MOL

Drakula

Otvorena knjiga
Beograd,
2021.

Copyright © za ovo izdanje Otvorena knjiga

Tihomir Stevanović

BALKANSKI MOL

Drakula

„Ovde počinje veoma surova i zastrašujuća priča o divljem, krvoločnom čoveku, vojvodi Drakuli. Kako je nabijao ljude na kolac i pekao ih i kuvao ih sa glavom nadole u kotlovima i kako im je drao kožu i sekao ih na komade, kao glavice kupusa. Takođe je pekao decu, koju su njihove majke morale jesti. I mnoge druge strašne stvari su opisane u ovoj raspravi, a takođe i zemlja u kojoj je vladao.”

**Iz pamfleta Ambrosijusa Hubera,
Nirnberg 1499. godine**

BRAT JAKOV

1.

U proleće, s prvim zamecima lipovog cve-
ta, Mihail, Hans i ja, ništavni Jakov, napusti-
sno manastir Svetog Benedikta iz Oberbur-
ga u Štajermarku. Zapavši u probleme reči,
koje su bile loše tumačene od strane drugih
bratstvenika – kao pitanje vere, a ne pitanje
rituala, kako smo ih mi shvatali, htedosmo se
skrasiti u nekoj novoj družbi koja bi nas pri-
hvatila ovakve kakvi smo. Tražili smo one koji
imaju nazore poput nas. Put na koji se oti-
snusmo nije bio voljan, već nužan. Moglo bi se
reći kako je celu ovu stvar započeo brat Hans.
Uvek prvi u istini, poštenju i siromaštvu, nije
mogao oćutati pred opatom o načinu kako se
valja moliti, te je, kao zalogu tome kako je nje-
gova reč ispravna i time poslednja, a mišljenje
svih drugih pogrešno i naopako skrojeno, po-
vukao nas dvojicu u ambis sa sobom, pozvavši
se na razgovore koje smo vodili pre nego li se
raziđemo po ćelijama na tiho mrmljanje mo-
litvi, a za koje je trebalo samo mi da znamo.

Nismo smeli prekorevati dobrog brata, jer kakvi bismo mi ljudi bili ukoliko iza svoje reči ne stojimo?

– Kako biste iza dela stajali? – korio bi nas Hans.

I tako smo morali napustiti manastir Svetog Mohorja Fotunata, očitavši u crkvi Svetog Petra zahvalnicu Gospodu što još možemo pritegnuti halje oko sebe kaišem. Kapuljača nabijenih na nos, krenusmo uz pojanje Svetom Leonardu da nam dâ novi dom i utočište u svetu koji ne zna za dobrotu ptica nebeskih, no samo kurjake gaji i sokolove slavi. Kora knuli smo u svet, poput malog plemena u tra ganju za obećanom zemljom.

Hans, ispijen vazdašnjom nesanicom, obrijanog temena po kom su milele vaši, što ih je on stalno otirao šakom poput kaplji zno ja, beše srećan. Govoraše nam gde nemamo za čim žaliti, jer svet je samo jedna neistražena slika, a molitva i uzdanje u Gospodina našeg i Mater gospodnju, uteha su i mapa koju moramo slediti da se u njemu ne izgubimo.

– Ta karta odvešće nas kod sabraće u na danju i ka spasenju – zborio je. Njegov poštenu jezik bi njegov udes, ostroga koja se uvijek oko golih gležnjeva, te grebe i kolje, dokle čoveka ili ne saplete, ili mu stopala ne odreže. Muka ljuta bi u tome što je jezik tuđi; ta livadska pamet ljudskog uma, počesto sapinje i dru-

ge, nevoljne takvoj žrtvi i usudu iz tuđih usta. Klecali smo u strahu pred mrakom koji se svio u nama, mada beše vedar, sunčan dan u koji zakoračismo po prašini. Hodismo niz Savu, kroz mirise procvale lipe, kroz sneg padajućih latica, prateći doline, mučeći se kroz močvare, ševare, glibeći između zemunica, iz kojih su izvirivali seljani. Preko beskrajnih ravnica isečenih vodama, dočepasmo se grada Nandoralbe, što ga još zovu Veligradon i Belgrad, gde Sava postaje Danubius. Tu pobole od kuge i kod Gospoda ode Janoš Hunjadi, koji je vodio hrišćansku vojsku na Varnu, u krstaški pohod protiv polumeseca, isti onaj Hunjadi što ga 1448. godine pobeđiše na Kosovu Srbi i što dopade ropstva Đurđu od Smedereva, lažnom hrišćaninu i turskoj udvorici.

Ovaj grad nije prošao kao Konstantinopolj svega tri leta ranije. Nandoralba je ostala tvrda pred pohodom polumeseca, okrnjenih zidina posle višednevnih borbi i mučne opsade. I mi smo te godine, tada još sretni, u našem manastiru Gorionu, videli znamenje na nebu – zvezda što beše slična metli, s dva kraja koji idu i prema istoku i prema zapadu. Mnogi su prorokovali da je to znamenje velikih događaja. Te godine odbranjena je Nandoralba. Te godine despot srpski Đurađ počinu. Te godine se Vlad Drakul vrati na presto.

Kad malko poboravismo, okrepljeni i u veri još više utvrđeni, razumesmo da ne bejasmu, kao pripadnici naroda Fridriha Habzburškog, dobrodošli u Kraljevstvu Ugarskom, jer ugarski kralj Laslo i naš naslednik Rimskog carstva bejahu zavađeni oko toga kome ugarsko prestolje pripada. Kralj ugarski nije davao značaja tome što je Sveti otac dao našem caru i titulu cara Svetog rimskog carstva, te su se krvili i popreko gledali. Kad se vladari tako op-hode, narodi krvare, stara je istina.

Ubeđeni da je bedem koji čuva veliko carstvo čvrst pred nekrstom, uhvatismo se druma koji su Romani ostavili, u nekadašnju Dakiju pređosmo, držeći da se u skrivenim gudurama još najbolje čuvaju stari i valjani običaji. Daleko od puteva kojima hode oni što nose znanje i svađu, slamu i vatru, kakvi su učeni ljudi i lažni vernici, slutili smo da možemo reč gospodnju širiti među žudnima za istinom.

Glavni razlog za to bejaše Hansovo uve-ravanje da mu je brat slao glase o tome kako je u Dakiji – Vlaškoj, gde Sasi trguju slobodno i gde zlata ima dovoljno za svakog ko je sposoban i voljan raditi, Nemcima dobro. Njegov brat Švarc bejaše trgovac u gradu Hermanštat, kojeg tamošnji zovu i Sibiu, te se bavio prodajom svega što je ikakvu vrednost imalo, često igrajući s obe strane Dunava, među car-